

اصلاحیه آیین‌نامه اجرایی موضوع تبصره (۳) ماده ۱۶۹ اصلاحی ق.م.م

بر اساس پیشنهاد شماره ۲۰۰/۱۷۷۱۰ مورخ ۱۳۹۵/۱۱/۰۴ سازمان امور مالیاتی کشور و موافقت وزیر محترم امور اقتصادی و دارایی طی نامه شماره ۲۱۳۳۵۵ مورخ ۱۳۹۵/۱۱/۱۱، قسمت اخیر آیین‌نامه اجرایی موضوع تبصره (۳) ماده (۱۶۹) قانون مالیات‌های مستقیم اصلاحی مصوب ۱۳۹۴/۰۴/۳۱ به شرح ذیل اصلاح و ابلاغ می‌گردد:

«نحوه ارسال فهرست معاملات توسط اشخاص موضوع این آیین‌نامه برای کلیه فصول سال ۱۳۹۵ کماکان مطابق مقررات و دستورالعمل‌های قبلی صادره توسط سازمان امور مالیاتی کشور خواهد بود.»

همچنین در اجرای تبصره (۳) ماده (۱۰) آیین‌نامه موصوف مهلت ارسال اطلاعات معاملات فصل پاییز سال ۱۳۹۵ تا پایان فروردین سال ۱۳۹۶ تمدید می‌گردد.

آیین‌نامه اجرایی موضوع تبصره (۳) ماده ۱۶۹ اصلاحی قانون مالیات‌های مستقیم

فصل اول: تعاریف

ماده (۱) در این آیین‌نامه، اصطلاحات در معانی مشروح زیر به کار می‌روند:

(الف) سازمان: سازمان امور مالیاتی کشور.

(ب) قانون: قانون مالیات‌های مستقیم مصوب سال ۱۳۶۶ و اصلاحیه‌های بعدی آن.

(ج) اشخاص حقوقی: کلیه اشخاصی که به موجب قوانین و مقررات مربوط به‌عنوان شخص حقوقی شناخته می‌شوند. دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری از نظر مقررات این آیین‌نامه شخص حقوقی محسوب می‌شوند.

(د) صاحبان مشاغل: کلیه اشخاص حقیقی مشمول فصل چهارم باب سوم قانون.

(ه) شماره اقتصادی: شماره منحصربه‌فردی است که توسط سازمان امور مالیاتی کشور، حسب مورد به اشخاص حقوقی و صاحبان مشاغل اختصاص داده می‌شود.

(و) سامانه ثبت‌نام: سامانه الکترونیکی است که برای ثبت‌نام مؤدیان مالیاتی توسط سازمان ایجاد می‌شود.

(ز) سامانه معاملات: سامانه الکترونیکی است که به‌منظور انجام تکالیف مقرر توسط اشخاص مشمول برای ارسال فهرست معاملات در اجرای این آیین‌نامه توسط سازمان ایجاد می‌شود.

(ح) معاملات: هرگونه فعالیت اعم از تجاری و غیرتجاری است که منجر به خرید کالا و خدمات و دارایی یا تحصیل درآمد درازای فروش کالا و دارایی یا ارائه خدمت برای اشخاص حقوقی و صاحبان مشاغل موضوع قانون می‌شود.

(ط) فهرست معاملات: گزارشی است حاوی اقلام اطلاعات مربوط به خریدوفروش کالا و خدمت.

(ی) صورتحساب: مطابق فرم‌های تعریف‌شده در آیین‌نامه اجرائی ماده ۹۵ قانون می‌باشد.

(ک) ثبت‌نام: ثبت اطلاعات هویتی، مکانی و مجوزهای فعالیت مؤدیان در سامانه به‌منظور صدور شماره اقتصادی.

(ل) مصرف‌کننده نهائی: شخص حقیقی است که کالا و خدمات را متناسب با نیاز خود برای مصارف شخصی خریداری کند و از آن برای عرضه کالاها و خدمات به دیگران استفاده ننماید.

(م) شناسه مشارکت مدنی: شماره شناسایی است که توسط سازمان برای صاحبان مشاغل (اشخاص حقیقی) که به‌صورت مشارکت مدنی اداره می‌شوند، تخصیص داده می‌شود.

(ن) کارت اقتصادی: کارتی است حداقل شامل نام مؤدی و شماره اقتصادی وی که از طرف سازمان صادر و حسب مورد در اختیار اشخاص حقوقی و صاحبان مشاغل قرار داده می‌شود.

(س) شماره اختصاصی اشخاص خارجی: شماره منحصربه‌فردی است که طبق مقررات موضوعه به اتباع خارجی تخصیص داده می‌شود.

فصل دوم: ثبت نام در نظام مالیاتی

ماده ۲) اشخاص حقوقی و صاحبان مشاغل موضوع قانون مکلف‌اند با رعایت ضوابط و مقررات این آیین‌نامه و به ترتیبی که سازمان اعلان می‌نماید، نسبت به ثبت نام در نظام مالیاتی کشور اقدام نمایند.

تبصره ۱-) فراخوان‌های قبلی ثبت نام سازمان که تا پایان سال ۱۳۹۴ انجام شده است، کماکان معتبر می‌باشد.

ماده ۳) صاحبان مشاغل مکلف به ثبت نام، می‌بایست برای هر واحد شغلی یا برای هر محل، جداگانه در نظام مالیاتی ثبت نام نمایند.

تبصره ۱-) چنانچه صاحبان مشاغل موضوع این آیین‌نامه بر اساس مجوز صادره از طرف مراجع ذیصلاح، بیش از یک محل فعالیت برای همان مجوز داشته باشند، برای تمامی این محل‌ها فقط یک ثبت نام صورت خواهد گرفت و بنا بر اعلام مؤدی یکی از این محل‌ها، به عنوان محل اصلی فعالیت مشخص و سایر محل‌ها به عنوان شعبه منظور خواهد شد. در صورت عدم انتخاب مؤدی، تعیین محل اصلی فعالیت به تشخیص سازمان خواهد بود.

تبصره ۲-) چنانچه صاحبان مشاغل موضوع این آیین‌نامه در یک محل بیش از یک فعالیت شغلی داشته باشند، مکلف به یک ثبت نام برای کلیه فعالیت‌های شغلی محل مذکور می‌باشند.

تبصره ۳-) در مورد کارگاه‌ها و واحدهای تولیدی که نوع فعالیت آنان ایجاد دفتر یا فروشگاه در یک یا چند محل دیگر را اقتضاء نماید، مؤدی می‌تواند برای کلیه محل‌های مذکور یک ثبت نام به نشانی که به عنوان محل اصلی فعالیت اعلام می‌نماید، انجام و یک فقره اظهارنامه برای کلیه درآمدهای حاصل از فعالیت‌های خود تسلیم نماید. در این صورت برای مؤدی مزبور یک پرونده به نشانی که اعلام می‌نماید، تشکیل می‌شود.

ماده ۴) مشاغلی که به صورت مشارکت مدنی اعم از قهری یا اختیاری اداره می‌شوند، به عنوان یک مؤدی در نظام مالیاتی ثبت نام خواهند شد. صاحبان مشاغل مذکور مکلف‌اند در زمان ثبت نام، اطلاعات مورد نیاز کلیه شرکا و نسبت سهم هر شریک را اعلام نمایند.

ماده ۵) مشمولین ثبت نام مکلف‌اند هرگونه تغییرات از جمله، انحلال، تعطیلی فعالیت [دائم یا موقت (تعلیق)]، تغییر نام، تغییر شغل، تغییرنشانی، تبدیل فعالیت انفرادی به مشارکتی و یا بالعکس، تغییر شرکا (اختیاری یا قهری) و یا سایر موارد را حداکثر ظرف مدت دو ماه از تاریخ انجام یا وقوع تغییرات به سازمان اعلام نمایند.

ماده ۶) سازمان موظف است پس از تکمیل فرآیند ثبت نام مؤدیان در نظام مالیاتی، برای آن‌ها شماره اقتصادی تخصیص و کارت اقتصادی صادر نماید.

ماده ۷) صاحبان مشاغل و اشخاص حقوقی مشمول ثبت نام مکلف‌اند مادامی که برای آن‌ها شماره اقتصادی جدید صادر نشده است، حسب مورد از شماره ملی، شناسه ملی، شناسه مشارکت مدنی و شماره اختصاصی اشخاص خارجی استفاده نمایند.

تبصره ۱-) اشخاص حقوقی که قبلاً در نظام مالیاتی ثبت نام کرده و شماره اقتصادی دوازده رقمی خود را دریافت نموده‌اند، می‌توانند تا زمان دریافت شماره اقتصادی جدید از شماره اقتصادی مذکور در معاملات خود استفاده نمایند.

فصل سوم: نحوه صدور صورتحساب و استفاده از شماره اقتصادی

ماده ۸) اشخاص حقوقی و صاحبان مشاغل موضوع قانون مکلف‌اند برای فروش کالا و عرضه خدمات خود صورتحساب صادر و شماره اقتصادی خود و خریدار را بر روی صورتحساب‌ها، قراردادها و سایر اسناد مشابه درج نمایند.

تبصره ۱-) چنانچه خریدار کالا، خدمت و یا دارایی مکلف به ثبت نام در نظام مالیاتی نباشد و یا از جمله اشخاص حقیقی مصرف کننده نهایی و یا اشخاص حقیقی موضوع ماده ۸۱ قانون (فعالیت‌های کشاورزی، دامپروری، دامداری، پرورش ماهی و زنبورعسل و پرورش

طیور، صیادی و ماهیگیری، نوغان‌داری، احیای مراتع و جنگل‌ها، باغات اشجار از هر قبیل و نخیلات) باشد، الزامی به درج شماره اقتصادی خریدار در صورت‌حساب صادره نخواهد بود.

فصل چهارم: تکالیف مؤدیان در خصوص ارسال فهرست معاملات

ماده ۹) اشخاص زیر مشمول ارسال فهرست معاملات می‌باشند:

الف) کلیه اشخاص حقوقی؛

ب) صاحبان مشاغلی که حسب نوع و یا حجم فعالیت جزو گروه اول موضوع ماده ۲ آیین‌نامه اجرایی ماده ۹۵ قانون محسوب می‌شوند؛

ج) صاحبان مشاغل مشمول اجرای قانون مالیات بر ارزش‌افزوده؛

تبصره ۱- اشخاص موضوع این ماده با پیشنهاد سازمان امور مالیاتی کشور و تصویب وزیر امور اقتصادی و دارایی قابل تغییر خواهند بود.

ماده ۱۰) اشخاص مشمول ماده ۹ این آیین‌نامه مکلف‌اند فهرست معاملات خود را مطابق اقلام اطلاعاتی مندرج در سامانه معاملات تهیه و ارسال نمایند. فهرست معاملات حداکثر در مقاطع سه‌ماهه (فصلی) تهیه و تا یک ماه و نیم پس از پایان هر فصل به‌صورت الکترونیکی از طریق درگاه اینترنتی سازمان برای سامانه معاملات ارسال و یا به‌صورت لوح فشرده در قالب اطلاعات درخواستی سازمان به اداره امور مالیاتی ارائه شود. چنانچه انتهای سال مالی اشخاص حقوقی در خلال یکی از فصول سال شمسی باشد، این اشخاص مکلف‌اند برای آن فصل دو فهرست معامله تنظیم و ارسال نمایند. به‌نحوی که از ابتدای فصل تا پایان سال مالی خود یک فهرست معامله و همچنین از ابتدای سال مالی تا پایان آن فصل نیز یک فهرست معاملات دیگر ارسال نمایند.

تبصره ۱- سازمان می‌تواند تمام یا برخی از اشخاص مشمول را مکلف نمایند که فهرست معاملات خود را به تفکیک هر صورت‌حساب، از طریق درگاه اینترنتی سازمان برای سامانه معاملات ارسال نمایند.

تبصره ۲- چنانچه معاملات انجام‌شده به‌صورت ارزی صورت پذیرفته باشد، باید مبالغ ارزی، نوع ارز، نرخ برابری ارز (نرخ ارز مورد معامله) و معادل ریالی معامله انجام‌شده در صورت‌حساب‌ها و اسناد درآمدی صادره و همچنین در فهرست معاملات ارسالی، قید شود.

تبصره ۳- سازمان می‌تواند حسب ضرورت جهت تسهیل در ارسال فهرست معاملات و مطابق با ماهیت اطلاعات، با موافقت وزیر امور اقتصادی و دارایی بازه زمانی دریافت اطلاعات را افزایش و یا روش دریافت اطلاعات را تغییر دهد.

ماده ۱۱) مشمولین ارسال فهرست معاملات در موارد خرید کالا، خدمت و یا دارایی از اشخاص حقیقی موضوع ماده ۸۱ قانون (فعالیت‌های کشاورزی، دامپروری، دامداری، پرورش ماهی و زنبورعسل و پرورش طیور، صیادی و ماهیگیری، نوغان‌داری، احیای مراتع و جنگل‌ها، باغات اشجار از هر قبیل و نخیلات) و یا از اشخاصی که مکلف به ثبت‌نام در نظام مالیاتی نیستند، الزامی به درج شماره اقتصادی فروشنده در فهرست معاملات ارسالی نخواهند داشت و می‌توانند این‌گونه خریده‌ها را به‌صورت مجموع اعلام نمایند.

ماده ۱۲- ارسال اطلاعات واردات و صادرات کالا و خدمات می‌باید با درج شماره کوتاژ اظهارنامه گمرکی و کد گمرک ترخیص‌کننده و شماره اختصاصی اشخاص خارجی حسب مورد صورت پذیرد.

فصل پنجم: موارد عدم شمول ارسال فهرست معاملات

ماده ۱۳- موارد زیر مشمول ارسال فهرست معاملات نمی‌باشند:

- خریدوفروش و سود و کارمزد اوراق بهادار؛
- خریدوفروش سهام و سهم‌الشرکه و حق تقدم سهام یا سهم‌الشرکه؛
- سود و کارمزد و جریمه‌های بانک‌ها، صندوق تعاون، صندوق‌های حمایت از توسعه بخش کشاورزی، مؤسسات اعتباری غیر بانکی مجاز و صندوق‌های قرض‌الحسنه؛
- سود سهام و سهم‌الشرکه؛

- حق عضویت اعضای مجامع حرفه‌ای، احزاب و انجمن‌ها و تشکل‌های غیردولتی دارای مجوز از مراجع ذیصلاح؛
- کمک‌ها، جوایز و هدایای بلاعوض؛
- مبالغی که تحت عناوین جریمه یا خسارت، انواع عوارض و مالیات (به‌استثناء مالیات و عوارض قانون مالیات بر ارزش افزوده) حق ثبت، حق تمبر، حقوق گمرکی و موارد مشابه، به دستگاه‌های اجرائی پرداخت می‌گردد؛
- حقوق و دستمزد پرداختی موضوع فصل سوم از باب سوم قانون مالیات‌های مستقیم؛
- وجوه پرداختی بابت حق نگهداری (شارژ) ساختمان محل فعالیت و آبونمان‌های پرداختی.

فصل ششم - سایر مقررات

- ماده ۱۴-** در هر صورت حساب خرید از اشخاص حقیقی تا میزان ۵٪ مبلغ حدنصاب معاملات کوچک موضوع تبصره یک ماده (۳) قانون برگزاری مناقصات، الزامی به درج شماره اقتصادی فروشنده در فهرست خرید نمی‌باشد. خریداران، اطلاعات خریدهای مذکور را در فهرست معاملات خرید با عنوان «معاملات کمتر از ۵٪ حدنصاب» درج و ارسال نمایند.
- ماده ۱۵-** فرآیند ارسال و دریافت اطلاعات معاملاتی که محرمانه می‌باشد، متناسب با وضعیت ارسال‌کننده و ماهیت اطلاعات، با هماهنگی دستگاه اجرایی ذی‌ربط و موافقت سازمان تعیین خواهد شد.
- ماده ۱۶-** اشخاصی که در چارچوب آئین‌نامه موضوع تبصره (۵) ماده ۱۶۹ مکرر قانون نسبت به ارسال اطلاعات معاملات اقدام می‌نمایند، ارسال مجدد همان اطلاعات در راستای مندرجات این آئین‌نامه یا دستورالعمل‌های مرتبط ضرورت ندارد.
- ماده ۱۷-** در موارد ذیل شماره اقتصادی باطل می‌گردد:

- فوت اشخاص حقیقی؛
 - اعلام اشخاص حقیقی مبنی بر خاتمه فعالیت اقتصادی؛
 - انحلال اشخاص حقوقی ثبت شده پس از اتمام عملیات تصفیه و اعلام ختم تصفیه و سایر اشخاص حقوقی پس از لغو مجوز فعالیت؛
 - صدور حکم مراجع قضایی مبنی بر ابطال شماره اقتصادی.
- ماده ۱۸-** عدم انجام تکالیف مقرر در این آئین‌نامه و دستورالعمل‌های مرتبط مشمول جرائم مقرر در قانون می‌باشد. این حکم مانع اجرای دیگر قوانین موضوعه نخواهد بود.

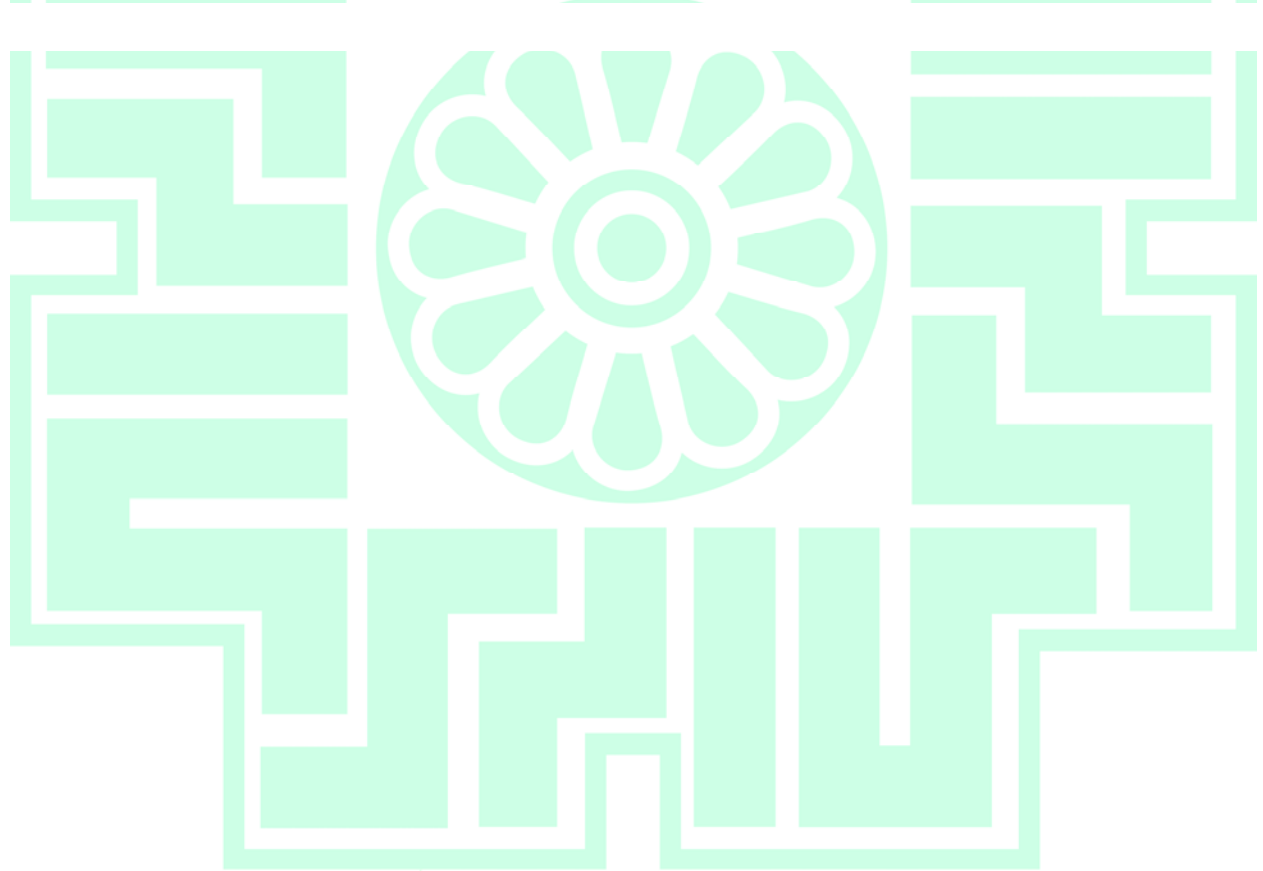
فصل هفتم: جرائم

- ماده ۱۹-** عدم انجام هر یک از تکالیف مقرر در ماده ۱۶۹ قانون مشمول جریمه‌های مقرر در ماده مذکور به شرح زیر می‌باشد. جرائم مذکور با رعایت مهلت مقرر در ماده (۱۵۷) قانون قابل مطالبه خواهد بود.

ردیف	شرح تخلف	نرخ جریمه	مأخذ محاسبه جریمه
۱	عدم صدور صورتحساب فروش کالا یا ارائه خدمت	۲٪	مبلغ مورد معامله
۲	عدم درج شماره اقتصادی خود	۲٪	مبلغ مورد معامله
۳	عدم درج شماره اقتصادی طرف معامله	۲٪	مبلغ مورد معامله
۴	استفاده از شماره اقتصادی خود برای معاملات دیگران	۲٪	مبلغ مورد معامله
۵	استفاده از شماره اقتصادی دیگران برای معاملات خود	۲٪	مبلغ مورد معامله
۶	عدم ارائه فهرست معاملات انجام شده به سازمان طبق روش‌های تعیین شده	۱٪	مبلغ معاملاتی که فهرست آن‌ها ارائه نشده است

تبصره - در صورت انجام تخلفات موضوع ردیف‌های یک الی سه جدول فوق‌الذکر در هر معامله، جریمه قابل محاسبه و مطالبه حداکثر معادل ۲٪ مبلغ همان معامله خواهد بود.

این آئین‌نامه در اجرای تبصره ۳ ماده ۱۶۹ قانون مالیات‌های مستقیم مصوب ۱۳۹۴/۴/۳۱ به پیشنهاد سازمان امور مالیاتی کشور در هفت فصل و ۱۹ ماده و ۱۱ تبصره تصویب و مقررات آن از ۱۳۹۵/۱/۱ لازم‌الاجرا می‌باشد. نحوه ارسال فهرست معاملات توسط اشخاص موضوع این آئین‌نامه برای فصول بهار و تابستان سال ۱۳۹۵ کماکان مطابق مقررات و دستورالعمل‌های قبلی صادره توسط سازمان امور مالیاتی کشور خواهد بود.

سازمان امور مالیاتی کشور